

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **MUDr. V. K.**, bývajúceho v K., proti žalovanému **V. O. Ú., a.s.**, R., zastúpenému JUDr. R. G., advokátom v K., **o neplatnosť právneho úkonu a uloženie povinnosti**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 45 C 104/2005, o vylúčení sudcu Krajského súdu v Košiciach z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp.zn. 1 Co 209/2007, rozhodol

t a k t o :

Predseda senátu Krajského súdu v Košiciach JUDr. Ladislav Čakoci **n i e j e v y l ú č e n ý** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 1 Co 209/2007.

O d ô v o d n e n i e

V rámci odvolacieho konania písomným podaním 29. decembra 2008 (č.l. 265 spisu) vzniesol žalobca námietku zaujatosti voči sudcovi Krajského súdu v Košiciach JUDr. Ladislavovi Čakocimu z dôvodu, že študoval na strednej škole v jednom ročníku s MUDr. N. D., ktorá v súčasnosti zastáva u žalovaného funkciu námestníčky pre ORL a má teda právny záujem na výsledku tohto konania. Ďalej uviedol, že predsedu odvolacieho senátu, ktorého zaujatosť namieta, pozná bližšie aj sám, pretože študovali na rovnakej strednej škole a ich vzťahy neboli dobré. Konečne, pochybnosti o nezaujatosti namietaného sudcu vyplývajú aj z toho, že na pojednávaní uskutočnenom 11. decembra 2008, bez účasti právnej zástupkyne žalobcu, za žalobcu do zápisnice uviedol konštatovania, ktorým žalobca nerozumel a výsledkom bolo akoby čiastočné späťvzatie žaloby, ktoré vlastne žalobca vôbec nežiadal.

Namietaný sudca krajského súdu JUDr. Ladislav Čakoci vo svojom vyjadrení k námietke zaujatosti uviedol, že je bez pomeru k veci, k účastníkom aj zástupcom v konaní. Žalobcu podľa mena a priezviska neevidoval ako sebe známou osobu, a že ho pozná z obdobia

štúdiá na gymnáziu (ktoré ukončil v roku 1973) zistil až po tom, ako sa žalobca osobne zúčastnil odvolacieho pojednávania. Poprel žalobcove tvrdenia o ich nedobrych vzájomných vzťahoch, keďže medzi nimi neboli vzťahy žiadne a po ukončení stredoškolského štúdia o žalobcovi nemal vedomosť. MUDr. N. D. podľa mena a priezviska nepozná, preto sa nevie vyjadriť k tomu, či naozaj ide o osobu, ktorá taktiež študovala na rovnakom gymnáziu. Pokiaľ ide o pojednávanie pred odvolacím súdom 11. decembra 2008, toto sa uskutočnilo bez prítomnosti právnej zástupkyne žalobcu (JUDr. A. K. – pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) s jeho súhlasom, pričom aj jeho prednes vo veci samej bol ním vykonaný po opakovaných upozorneniach zo strany súdu o obsahu, ako aj procesných dôsledkoch späťvzatia žaloby a to práve s poukazom na neprítomnosť jeho právnej zástupkyne na pojednávaní. Z rovnakého dôvodu bolo odvolacie pojednávanie odročené za účelom umožniť žalobcovi po právnej porade s jeho právnou zástupkyňou vyjadriť sa k právnemu hodnoteniu veci vykonanému odvolacím súdom v záujme predídania neočakávanému rozhodnutiu, resp. odňatiu možnosti konať pred súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Košiciach (§ 16 ods. 1 O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť uvedenej námietky z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Neoddeliteľnou súčasťou práva na spravodlivý proces tak, ako je vymedzené v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nestranný, nezávislý a nezaujatý sudca. Nestrannosť, nezávislosť a nezaujatosť sudcu je jedným z hlavných predpokladov spravodlivého rozhodovania a jedným z hlavných predpokladov dôvery občanov a iných subjektov práva v právo a právny štát.

Nezaujatosť sudcu je predovšetkým subjektívnou psychickou kategóriou, vyjadrujúcou vnútorný psychický vzťah sudcu k prejednávanej veci v širšom zmysle, ktorý zahŕňa v sebe vzťah sudcu k predmetu konania, jeho účastníkom, ich zástupcom a podobne, o ktorých skutočnostiach je schopný relatívne presne podať informáciu iba sám sudca. Iba takto ponímaný inštitút nezaujatosti sudcu by však bol v praxi ťažko uplatniteľný vzhľadom

k nemožnosti objektívnej preskúmateľnosti vnútorných pocitov konajúceho sudcu. Inštitút nezaujatosti preto treba chápať širšie, tiež v rovine objektívnej. Za takúto objektívnu rovinu však nie je možné považovať, ako sa nezaujatosť sudcu iba subjektívne javí účastníkovi konania, ale len v nadväznosti na to, či reálne existujú objektívne okolnosti, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje.

Vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nemusí byť založené na skutočne preukázanej zaujatosti, ale je postačujúce, ak možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Subjektívne hľadisko účastníka konania môže byť podnetom k takémuto preskúmvaniu zaujatosti, rozhodovanie o tejto otázke sa však musí uskutočniť výlučne z hľadiska objektívneho. To znamená, že otázka zaujatosti nemusí byť ustálená s absolútnou istotou. Pri jej posudzovaní nie je možné zohľadňovať len subjektívne pocity osôb zúčastnených na konaní, ale aj právny rozbor skutočností, ktoré k týmto pochybnostiam účastníka konania vedú.

V prejednávanej veci ide o posúdenie zaujatosti sudcu v situácii, keď, na jednej strane, má byť bývalým spolužiakom z jedného ročníka na strednej škole s námestníčkou pre ORL u žalovaného, ktorá z tohto dôvodu má právny záujem na výsledku konania a súčasne je aj bývalým spolužiakom zo strednej školy so samotným žalobcom s tým, že počas štúdia ich vzťahy neboli dobré, a na strane druhej, keď na odvolacom pojednávaní 11. decembra 2008 bez účasti právnej zástupkyne žalobcu za neho do zápisnice zaprotokoloval skutočnosti, ktorým žalobca nerozumel a výsledkom bolo akoby čiastočné späťvzatie žaloby, ktorý procesný úkon však žalobca neurobil. Pokiaľ ide o žalobcom uvádzaný dôvod zaujatosti namietaného sudcu spočívajúci v tom, že je bývalým spolužiakom zo strednej školy tak MUDr. N. D. ako aj žalobcu, s ktorým nemali dobré vzťahy, na tento dôvod v zmysle ustanovenia § 15a ods. 3 O.s.p. nebolo možné prihliadnúť. Ustanovenie § 15a ods. 2 O.s.p. dáva totiž účastníkovi alternatívne možnosť uplatniť námietku zaujatosti podľa § 15a ods. 1 O.s.p. najneskôr na prvom pojednávaní, ktoré viedol sudca, o ktorého vylúčenie ide, alebo do 15 dní, odkedy sa mohol dozvedieť o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený. V danom prípade túto náležitosť však žalobcom vznesená námietka zaujatosti nespĺňa, keďže ju z uvedeného dôvodu neuplatnil na prvom pojednávaní, ktoré namietaný sudca viedol a neuplatnil ju ani v zákonom stanovenej 15 dňovej lehote, odkedy sa mohol pri zachovaní očakávanej starostlivosti účastníkom konania o existencii práve tohto dôvodu dozvedieť, pričom možnosť

uplatnenia dodatočnej námietky zaujatosti zákon nepripúšťa. Napriek tomu však, pre úplnosť, Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že aj v prípade včasného použitia spomenutého dôvodu námietky zaujatosti, samotná okolnosť, že sudca pozná účastníka konania, nemôže byť dôvodom pre jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodovania veci, o to viac, keď námietkou dotknutý sudca poprel existenciu právne relevantného vzťahu vylučujúceho sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Pokiaľ ide o žalobcom uvádzaný druhý (už vyššie v odôvodnení tohto uznesenia spomenutý) dôvod námietky zaujatosti, z obsahu spisu nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali vyjadrenie namietaného sudcu, keď je zrejmé, že odvolacie pojednávanie 11. decembra 2008 sa uskutočnilo so súhlasom žalobcu bez účasti jeho (v tom čase) splnomocnenej zástupkyne, pričom odvolací súd meritórne nerozhodol, ale odročil toto pojednávanie na neurčito, vyhovejúc tak žalobcovej žiadosti o jeho odročenie, za účelom možnosti žalobcu vyjadriť sa k veci po porade s jeho právnou zástupkyňou.

So zreteľom na uvedené dôvody Najvyšší súd Slovenskej republiky vznesenej námietke zaujatosti nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. januára 2009

JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová